

સેતુ

શાંતિલાલ મોહનલાલ શાહ અશક્તાશ્રમ સોસાયટી

ત્રિમાસિક સંપર્ક પત્ર

વર્ષ : ૨૬

અંક : ૧૦૨

ઓક્ટોબર - ૨૦૨૪

website : www.ashaktashram.org

સંપાદકો : ડૉ. નરેશભાઈ વેદ ★ શ્રી વિષ્ણુભાઈ સી. ગાંધી ★ શ્રીમતી ઉષા સી. શાહ

પ્રમુખ : શ્રી ચંદ્રવદન એસ. શાહ ★ માનદ્ મંત્રીઓ : શ્રી ગિરીશભાઈ આર. શાહ ★ શ્રી ઉદયભાઈ કે. શાહ
શાંતિલાલ એમ. શાહ અશક્તાશ્રમ સોસાયટી, પાણીની ટાંકી પાસે, ડાકોર-૩૮૮૨૨૫. ફોન : ૦૨૬૯૯-૨૪૪૨૧૮

મંગલ ત્રિકોણ રચો

સેતુના ગયા અંકમાં આપણે જાત સાથે વાત કરવાનું સૂચવ્યું હતું. એટલા માટે કે જે વ્યક્તિ પોતાને માપતી જાય તે વ્યક્તિ જાગૃત કહેવાય. આપણી અંદર સોનાની ખાણ છે પણ આપણે રોજ ખોદતા નથી અને અંદર જતા નથી. પરંતુ જીવવું એ જાગૃત વ્યક્તિનું કામ છે. નશાબાજનું નહીં. આપણે તો જાતિ, જ્ઞાતિ, કુળ, વંશ, નામ, રૂપ, મોહના નશામાં જીવીએ છીએ. ખરી વાત એ છે કે “જો જાગૃત હૈ વો પાવત હૈ, જો સોવત હૈ વો ખોવત હૈ !” નશાગ્રસ્ત થઈ ઉંઘતા રહેવામાં આપણે નગદ ગુમાવીએ છીએ. એ નગદ છે રામ રતન ધન. કહેવાનો મતલબ એ છે કે અંતર દેવતાને પામવાનો આગ્રહ જેનામાં નથી, તે સઘળાં તીર્થોનું ભ્રમણ કરતા ફરે તો પણ તેને કંઈ લાભ થતો નથી.

આપણી અંદર જેમ જેમ આપણે ઊતરતા જઈએ છીએ તેમ તેમ અંદરથી ત્રણ સોનામહોર મળે છે. એ છે સ્વ-ભાવ, સ્વ-ધર્મ અને સ્વ-કર્મની સમજ. આપણો સ્વભાવ છે સત્, ચિત્ અને આનંદનો, એટલે કે આત્માનો. આ આત્મા શુદ્ધ, બુદ્ધ અને નિત્ય છે. આપણે આ હકીકત ભૂલી ગયા છીએ એટલે અર્જુનની જેમ વિષાદમાં છીએ. આત્મા નિત્ય છે એ સત્, દેહ અને સંસાર નાશ્યંત છે એ ચિત (એટલે કે ભાન) અને જીવનનું બીજું નામ જ કર્મ છે એ નિષ્ઠાપૂર્વક કરતા રહેવામાં જ આનંદ છે.

આપણે સૌ વૃદ્ધાવસ્થામાં છીએ. બોનસ લાઈફ જીવી રહ્યા છીએ. ત્યારે આજુબાજુની આળપંપાળને પડતી મૂકીને આપણા મૂળ સ્વભાવ આત્મા તરફ વળીએ અને સભાન પણે આનંદમાં રહીએ. હાલ આપણી વાર્ધક્ય અવસ્થા ચાલી રહી છે. એટલે આપણે હાલનો આપણો ધર્મ સમજવો જોઈએ. અત્યારે આપણે પુરુષ હોઈએ તો પુરુષ ધર્મ અને સ્ત્રી હોઈએ તો સ્ત્રી ધર્મ, આશ્રમવાસી હોવાથી આશ્રમધર્મ અને હવે આપણે ધનાર્થી, ભોગાર્થી અને સુખાર્થી ન બનતાં મોક્ષાર્થી બનવાનો અભિલાષ ચિત્માં રાખીને મોક્ષધર્મને સ્વધર્મ સમજીને જીવવું જોઈએ. હાલ આશ્રમમાં આપણા ફાળે જે કર્મ કરવાનું આવે તે આપણું સ્વકર્મ છે એમ વિચારી એનું નિષ્કામ ભાવે આચરણ કરવું જોઈએ. અને ક્યારેય આપણે દીન, હીન અને પામર છીએ એવું વિચારવું પણ નહીં. કારણકે આપણને મનુષ્ય દેહ મળેલો છે. આ દેહ તો અનંતનો શાંત અવતાર (વિગ્રહ) છે માટે અશક્ત નહીં સશક્ત બનો. સ્વભાવ, સ્વધર્મ, સ્વકર્મનો મંગલ ત્રિકોણ રચો.

ડૉ. નરેશભાઈ વેદ

એક્સપેરિમેન્ટલ લિવિંગ-૩

અશક્તાશ્રમ એક પ્રયોગશાળા છે. આશ્રમમાં રહેતા વૃદ્ધ-વડીલોની સુખાકારી માટે વિવિધ પ્રવૃત્તિઓ આશ્રમ યોજે છે અને વડીલો તેમાં ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લે છે. આ ઉપરાંત અમારી પ્રયોગશાળામાં આશ્રમવાસીઓ, કર્મચારીઓ, સ્વજનો અને વિદ્યાર્થી સ્વયંસેવકો આશ્રમે યોજેલ સેવાકીય પ્રવૃત્તિઓ જેવી કે ધાન-દાન, પગરખા વિતરણ, સરકારી સ્કૂલના બાળકો માટેના કાર્યક્રમો જેવી અનેક પ્રવૃત્તિઓમાં ઉત્સાહ પૂર્વક પોતાનો સહયોગ આપે છે. આમ અશક્તાશ્રમ, ઉપર જણાવેલ સૌને તેમની શક્તિઓ અને આવડત મુજબ આમ જનતાની સેવા કરવાની તક આપવાનો પણ પ્રયોગ કરે છે.

હવે ૬૦-૬૫ વર્ષની ઉંમર પછી નિવૃત્તિના સમયમાં શેષ જીવન કેમ વિતાવવું તે પ્રશ્ન હોય છે. કુટુંબ સાથે રહેતા વડીલોને પણ જીવન એકલવાયું લાગે છે. દીકરા-દીકરીઓ પોતાના વ્યવસાયમાં વ્યસ્ત હોય છે. કુટુંબમાં સર્વોચ્ચ સ્થાન ભોગવ્યા પછી બીજી પેઢી સાથે તાલ-મેલ કરવાનું આકરું લાગે છે. ઘણી વખત ઈચ્છા હોવા છતાં તેઓ મા-બાપને સમય આપી શકતા નથી. જીવનસાથીના અવસાન પછી એકલતા કોરી ખાતી હોય છે. આવા સમયમાં વૃદ્ધાશ્રમ તેમના માટે રહેવાનું એક આદર્શ સ્થાન બની રહે છે.

મેં શરુઆતમાં જણાવ્યું તેમ અશક્તાશ્રમની પ્રયોગશાળામાં થતા અવનવા પ્રયોગો આશ્રમવાસીઓ માટે આશ્રમ યોજે છે. પણ આશ્રમમાં ના રહેતા હોય છતાં પણ આશ્રમમાં રહેવાનો અનુભવ કરવો હોય, આશ્રમ જીવનને સમજવું હોય તેમજ આશ્રમમાં રહેવાનું આયોજન કરવું હોય તેવા વડીલો માટે એક નવતર પ્રયોગ એક્સપેરિમેન્ટલ લીવીંગનો કર્યો.

નાના પરિવારને છોડીને એક મોટા પરિવારમાં જવાનો વખત આવે તો વૃદ્ધાશ્રમમાં કેવું વાતાવરણ હશે ? તેની વ્યવસ્થા મને અનુકુળ આવશે કે નહીં ? આશ્રમમાં વડીલો સાથે રહેવાનું ફાવશે ? વિગેરે પ્રશ્નો વડીલોને સતાવવા હોય છે. આ બધી મુંઝવણોના નિરાકરણ માટે અને આશ્રમ જીવનને સમજવા અશક્તાશ્રમે એક્સપેરિમેન્ટલ લિવિંગનો વિકલ્પ આપ્યો છે. આશ્રમમાં ૭ દિવસ સુધી રહેવાની સગવડ અને આશ્રમની બધી જ પ્રવૃત્તિઓમાં આશ્રમવાસીઓની માફક ભાગ લેવાનો અશક્તાશ્રમમાં રહેતા વડીલો સાથે વિચારોની આપલે કરવાનો અવસર અને અશક્તાશ્રમ પરિવાર સાથે રહેવાનો લ્હાવો પણ મળશે.

અત્યાર સુધીમાં એક્સપેરિમેન્ટલ લિવિંગના બે પ્રયોગ કર્યા અને બંને પ્રયોગો સફળ રહ્યા. ભાગ લેનાર વડીલોને તેમજ આશ્રમના વડીલોને ખૂબ જ આનંદ આવ્યો. અશક્તાશ્રમે આ ૭ દિવસ દરમ્યાન વિવિધ કાર્યક્રમોનું આયોજન કર્યું. અને તેમાં પણ આમંત્રિત વડીલોએ ભાગ લીધો. અગાઉના બે પ્રયોગોની સફળતા અનુભવ્યા પછી આશ્રમના ટ્રસ્ટીઓએ ફરી એક્સપેરિમેન્ટલ લિવિંગ-૩નો પ્રયોગ નીચે મુજબ કરવાનો નિર્ણય લીધો છે.

એક્સપેરિમેન્ટલ લિવિંગ-૩

તારીખ ૭-૧-૨૦૨૫ (મંગળવાર) થી તા. ૧૩-૧-૨૦૨૫ (સોમવાર)
સૌ વડીલોને અશક્તાશ્રમ તરફથી આ પ્રયોગમાં ઉત્સાહપૂર્વક ભાગ લેવા સૌને આમંત્રણ છે. એક્સપેરિમેન્ટલ લિવિંગ-૩ની કંપલીટ વિગત સેતુના અન્ય પેજ પર આપેલ છે.

ડૉ. નરેશ રમણલાલ શાહ

અશક્તાશ્રમના આશ્રયે

“દીકરો”

- ઉષા ચંદ્રવદન શાહ

શું ભાઈ.... દીકરો કે દીકરી ? આ લો પેંડા, પાંચ થઈઓ, પછી છઠ્ઠાએ બિચારાને વારો આવ્યો. કેટ કેટલી બાધાઓ રાખી ત્યારે ઠાકોરજીએ કૃપા કરી !! ધારો કે દીકરાને બદલે દીકરી આવી હોત તો ? “સાપનો ભારો” “પથરો આયો” - કેટલીક કોમોમાં તો ‘દૂધ પીતી કરો’થી નવાજાતી હોત.

દીકરો... દીકરો... દીકરો... દીકરાના મોહમાં છ છ છોકરીઓનો ભોગ લેવાતો. પછી ભલેને પેલી જન્મ આપનારી શરીરથી સક્ષમ હોય કે ના હોય, પેલો બાપ બનનારો બાળ ઉછેરમાં થતા ખર્ચા અને સમયને પહોંચી વળે તેમ છે કે નહીં ? કોઈ હિસાબ મંડાય જ નહીં.

આ બા દાખલ થવા આવ્યા ત્યારે તેમના મામા સાથે આવ્યા હતા. ડીપોઝીટ, દાખલ ફી, નિભાવ ખર્ચ બંધું જ મામાએ ભર્યું. બાનો નાનકડો ઈન્ટરવ્યુ લીધો.

હું પટેલની દીકરી. તે જમાનામાં દીકરીને વહેલી વળાવતા. હું ફક્ત સોળ વરસની હતી, કુકા રમતી, દોરડા કુદતી, બહેનપણીઓ સાથે માથે બેડું મૂકી કુવે જતી. આમ મજાથી મહાલતી દીકરી સાસરે આવી. હવે....એંઠા વાસણનો ખડકલો, ધોવાના કપડાનો ઢગલો, વારંવાર કુવે જઈ બેડા ભરી લાવી ટાંકા ભરવાના, રોટલા ટીપવાના અને સાસુની સાસુગીરી. ટૂંકમાં ... અધધ શારીરિક અને માનસિક ભીંસમાં રહે. પતિદેવ - ‘માં કહે તે સાચું’ કોઈનો હુંકાળો ખભો ન મળ્યો. આવી ધમસાણભરી જીંદગીમાં પણ ત્રણ વર્ષમાં બે દીકરીને જન્મ આપ્યો. પેટે લક્ષ્મીનું આગમન કડવું ઝેર લાગ્યું ! માથે સાપનો ભારો ધ્રુજવનારો લાગ્યો. હવે આવી દુઃખની પરાકાષ્ટા. પતિ નાનકડી માંદગીમાં ગુજરી ગયા. ૨૧ વર્ષની છોકરી વિધવા થઈ. પરાધીન, દબાયેલી, ગાભરું વિધવાની કેવી દશા ! ન સાસરીયે સુખી ન પિયરીયામાં કોઈ સંઘરે. તેના ભાઈ વારંવાર ખબર કાઢવા આવે. બહેનને કામ કરતી જોઈ દુઃખી થાય પણ લાચાર !! આ બહેનના નસીબે એમના પતિના ખાસ મિત્રએ મિત્રના જવા છતાં તેના ઘર સાથે સંબંધ અકબંધ જાળવ્યો હતો. જાણે ઘરની જ એક વ્યક્તિ. આ બહેનને પણ ઉઠક બેઠક હતી. આ મિત્ર, આ બહેનનું અસહનીય વૈધવ્ય, સાસુની જમાદારી, રૂઢીચુસ્ત સમાજની દબલગીરી જોતા જ રહેતા. આવા સંજોગોમાં બન્ને વધુ નજીક આવ્યા.

હવે આ ભાઈના જીવન વિશે જાણીએ. ભાઈ પરણેલા હતા. લગ્ન થયે લાંબો સમય થયો હતો પણ ખોળે શેર માટીની ખોટ હતી. ઘરના સૌનો આગ્રહ !! તું બીજું લગ્ન કરી લે. પણ ભાઈની ચોખ્ખી ના હતી. જેને વચન આપી સાત ફેરા ફરી હું લાવ્યો છું તેને દગો કરું ? તેમની પત્નીને સૌ મહેણાં મારે એ બહેનથી સહન થાય નહીં. ‘જો ફલાણાને ત્યાં બાબો આવ્યો મને બધા પૂછે છે હવે તમે સારા સમાચાર ક્યારે આપો છો ? હું શું જવાબ આપું.’ હવે આ ભાઈ પણ કંટાળી. એટલું જ નહીં તે પોતે પણ માનવા લાગી કે સાચી વાત છે ઘરની સ્ત્રીએ વારસદાર તો આપવોજ જોઈએ. હવે તેણે પતિને

સમજાવવા માંડ્યું : ‘તમે બીજા લગ્ન કરી લો.’ પત્નિના અતિ આગ્રહથી તેમણે બીજા લગ્ન કરવાનું વિચાર્યું પણ નમૂનારૂપ લગ્નજીવન જીવવાનું નક્કી કર્યું. તેમણે પત્નિને કહ્યું : જો બીજા લગ્ન કરું પણ તારે તો અમારી સાથે જ રહેવાનું. પત્નીએ વચન આપ્યું ચોક્કસ હું તેને મારી બહેનની જેમ રાખીશ.

આ ભાઈ મિત્ર પત્ની સાથે કુણી લાગણીથી જોડાયેલા હતા. બન્ને પક્ષે સરખો ભાવ હતો. લાગે છે કે આ ૨૧ વર્ષની છોકરીને બે છોકરીઓ સાથે સાચવવી એના કરતા તે ઠેકાણે પડી જાય તો ખોટું નથી. એમ રૂઢીચુસ્ત જમાદાર સાસુ-સાસરીયાઓએ આ વિચારે. વહુને પરણાવી દીધી.

આ બહેને બે દીકરીઓને લઈને ગમતા પાત્ર સાથે મંગલમય ગૃહસ્થાશ્રમમાં પ્રવેશ કર્યો. આગળના પત્નિએ તેમને પોંખ્યા. બન્ને પત્નિઓ બે બહેનની જેમ ભેટી. સ--રસ સંસાર રથ ચાલતો હતો. બન્ને દીકરીઓ બે માં અને બાપના પ્રેમના ઝૂલામાં ઝૂલતી હતી. બે પત્નિ સાથે આ ભાઈનું દામ્પત્યજીવન નદીની જેમ ખળખળ વહેતું હતું. અને... એક દિવસ આશ્ચર્ય !! અતિ આશ્ચર્ય. પહેલા વર્ષો સુધી વર્ષો સુધી પહેલી પત્નીએ શેરમાટી માટે ખોળો પાથર્યો હતો તે ખાલી જ રહ્યો હતો તે ભારે થયો. આનંદ આનંદ...અને આનંદ. દીકરો આવ્યો. આ બહેન કંકુ પગલાવાળા કહેવામાં આવ્યા. તેમને ત્રણેયને સલામ છે. જીવનનો ઉચ્ચતમ ગુણ તે પ્રેમ. પ્રેમના પરિણામે જીવનમાં કિલકિલાટ થયો. સૌ પ્રેમની પરાકાષ્ટાએ જીવે છે.

દીકરો લાડકોડમાં ઉછરી રહ્યો છે. માંગે તે મળે, ફાવે તે કરે. બોલે તે સૌ માને... પરિણામે છોકરો ન ભણે ન કંઈ શીખવાનું શીખે. આ આખું કુટુંબ ગામડામાં રહે. ઘરની ખેતી. ભાઈ અને તેમના પહેલા પત્નિ ખેતી સંભાળે અને આ બહેન ઘર સંભાળે. કિલ્લોલ કરતાં આ કુટુંબનું છિન્નમિન્ન થતું ભવિષ્ય આ ભાઈને દેખાવા લાગ્યું. છોકરીઓ તો પરણીને સાસરે જશે પણ આ સાહેબ જો ખેતી પણ નહીં શીખે ને ભણશે પણ નહીં તો.....? તેમણે આ બાને વાત કરી. જો... તું ભણેલી છે. ખેતીનું કામ એ તારું કામ નથી. આપણે વડોદરામાં ઘર લઈએ. તું આપણા દીકરાને લઈને ત્યાં રહે. તેને ભણાવ અને જીવનમાં સાથે માર્ગે લાવ. હું દર અઠવાડિયે તારી પાસે આવીશ.

બહેનને પણ દીકરાની ચિંતા હતી. તેમણે પતિના સૂચનને માન્ય રાખ્યું. પણ અફસોસ આટલા સરસ કુટુંબની હીર રેતીમાં રગદોળાયું. બહેન દુઃખ સાથે દીકરાને લઈને પાછા વળ્યા.

હવે બધી રીતે ઝાંખા પડતા કુટુંબને નિરાશાએ ઘેરી લીધું. બહેન મનફેર કરવા દીકરીને ત્યાં ગયા. ત્યાં વધુ ન રહેતા મામાને ત્યાં ગયા. મામાને ત્યાં અશક્તાશ્રમ વિશે સાંભળ્યું. આવ્યા રહેવાનું પસંદ પડી ગયું. રહી ગયા.

ઊંચા-પહોળા-શામળા-હસતા ગાલમાં ખંજન પડતા ‘બહેન કહે કે એમને તો રોજ જ ફોન આવે છે. તું પાછી આવી જા.’ ત્યારે આ ઉંમરે પણ એમનું શરમાળ મ્હો આપણને ખુશ કરી દે.

ભજન સંધ્યા

જ્યારે વરસાદ સમયે ન આવે વર્ષાઋતુના સમયની શરૂઆત છતાં કાળઝાળ ગરમી પડતી હોય ત્યારે આપણી પ્રાચીન પરંપરામાં મેઘરાજાને વિનવા અમુક સમાજની બહેનો માથે પાટીયું હોય માટીનો મેહુલો બનાવ્યો હોય ને ઘેર ઘેર મેઘરાજાને કાકલુદી કરતાં ગીતો ગાતા જાય. શેરીઓની બહેનો ભાવભર્યા સ્નેહથી તે મેહુલા પર જળ દૂધના અભિષેક કરે યથાશક્તિ મતિ તે બહેનોને દાન પણ આપે. વરસી વરસીને ભરજો તલાવ... તારા બાલુડાં કરે પોકાર... આશ્રમમાં ભજન સંધ્યા હતી. આશ્રમવાસી ગીતાબેન નાયકે પોતાના શીરે આબેહુબ મેહુલો લઈ માયાબેન કર્મચારી તથા સૌ આશ્રમવાસી બહેનોએ આ પ્રચલીત ગીત ગાઈ વાતાવરણને ભૂતકાળમાં લઈ ગયાં. અવધૂત ભજન મંડળના ભજનીકોએ ખાસ વર્ષાગીતો-ફિલ્મીગીતો ગાઈ વાતાવરણ આનંદિત કર્યું. નીતાબેનની દિકરી અદિતિએ સુંદર નૃત્યનાટિકા રજૂ કરી હતી.

દાન-દાન પ્રયોગ ૩૪

તા. ૧૦ બુધવાર ગામડાના નિયત કરેલ લાભાર્થીઓને તા. ૧૧ ગુરુવાર ડાકોરના લાભાર્થીઓને બોલાવવામાં આવ્યા. કીટમાં મગની દાળ, ચોખા, મોરસ, તેલ, ચા, બાજરી, છત્રી તથા બહેનોને વધારામાં સાડીઓ પણ અપાઈ. રૂ. ૧૦ રીક્ષાભાડાના તો ખરા જ. કુલ ૧૧૬૧ લાભાર્થીઓએ લાભ લીધો. આશ્રમની સીસ્ટમોથી હવે લાભાર્થીઓ બરાબર ટેવાઈ ગયા હોઈ બધું કાર્ય સમયસર પૂર્ણ થતું ગયું. આ પ્રસંગે પ્રમુખશ્રી ચંદ્રવદન કાકા, ટ્રસ્ટીગણ સુશ્રી ઉષાબેન શ્રી નરેશભાઈ તથા શ્રી ઉત્પલભાઈ, શ્રી જયભાઈ ત્રાલસાવાળા, શ્રી ગીરીશભાઈ, શ્રી ઉદયભાઈ કે શાહ સાથે માલવભાઈ, શ્રી કિરણભાઈ તથા તેમના ધર્મપત્ની ઉમાબેન તથા સ્વજનો એક્સ ગ્રુપના યુવાન મિત્રો ખરેખરે રહ્યા. સૌને આનંદ સંતોષની લાગણી થઈ.

ગૌરી વ્રત

તા. ૧૮-૭-૨૪, ગૌરીવ્રત નિમિત્તે કન્યાશાળાની ૮૫ બાળાઓને હાર્દિક આમંત્રણ આપવામાં આવ્યું. આશ્રમવાસી બહેનોએ ગોરમાનો વર કેસરીયો નદીયે ન્હાવા જાય રે ગોરમો જવી પ્રાસંગીક ગીતો હોંશે હોંશે ગાયા. કન્યાશાળાની બાળાઓએ નૃત્ય કર્યા. ગીતો ગાયા. ગરબા તો ખરાજ. બધી જ બાળાઓને જેને ખાઉ કહેવાય, તેવા પાંચ દિવસ ચાલે તેવા ડ્રાયફ્રુટ પેકેટ તથા કેળા વિતરણ કરવામાં આવ્યા. પૂનિત તથા સ્વજનમિત્રોએ ગૌરીવ્રતનું મહત્વ સમજાવ્યું. ગૌરીવ્રત પાછળનો મૂળ હેતુ બાળાઓને માટે ટ્રેનીંગ પીરીયડ પણ ગણાવ્યો. ભવિષ્યમાં જ્યારે લગ્ન થાય, સાસરે તકલીફો હોય તો પણ કેવી રીતે રહેવું મૂળ ત્યાગના સંસ્કારોનું જ આવા તહેવારોમાં હાર્દ છે. ગૌરીવ્રતની પૂર્ણાહુતિ પાંચદિવસના ઉપવાસ હોવાને કારણે કંઈક ને કંઈક તીખું સ્વાદીષ્ટ ખાવાનું મન લલચાય. વડીલ શ્રી ચંદ્રવદનકાકાએ ગોરો વળાવીને પરત આવે તે દિકરીઓને ગરમાગરમ ગોટાને દહીનો જલસો કરાવ્યો. ખાલી હાથે ન જાય તે ભાવથી નોટબુક, હાર બૂટ્ટીના સેટ આપ્યા. રાજી રાજી થતી દીકરીઓ આશ્રમથી ઘેર ગઈ. સાચા અર્થમાં ગૌરીવ્રતનો મહિમા થયો.

Experimental Living

દીર્ઘદષ્ટા, સ્વપ્રદેષ્ટા એવાવડીલ શ્રી ચંદ્રવદનકાકાના ફળદ્રુપ મસ્તિષ્કમાંથી હંમેશા સુવિચારોની ગંગોત્રી વહેતી હોય છે. એક સમય હતો વૃદ્ધાશ્રમો સમાજનું કલંક ગણાતા હતા. આજે સમય બદલાયો છે. વૃદ્ધાશ્રમ સમાજની અનિવાર્ય જરૂરિયાત બની રહ્યા છે. કશું ખોટું પણ નથી. આ એક સમજપૂર્વકની સુવ્યવસ્થા છે. નવા વૃદ્ધો જરૂર ઉભી થાયને વૃદ્ધાશ્રમમાં રહેવા

જવું પડે તો તેના માટે શુભ હેતુથી એક્સપેરીમેન્ટલ લીવીંગ શિબિરનું આયોજન કરવામાં આવ્યું. જેમને આ શિબિરમાં જોડાવું હોય તે રૂ. ૧૦૦૦/- આશ્રમમાં ભરી એક સપ્તાહ માટે રહે તેની પ્રવૃત્તિઓ જુએ. કંક નવું જાણે. કંઈક પોતાના અનુભવ શેર કરે, સપ્તાહ માટે આવે તે ફક્ત રહે તેટલું જ નહીં પરંતુ નવા નવા કાર્યક્રમોથી અવગત પણ થાય તેવું વિચાર્યું. પહેલે દિવસે સૌનું હાર્દિક સ્વાગત કરવામાં આવ્યું. આવનાર સૌએ પોતનો પરિચય કરાવ્યો. કોઈ અમદાવાદથી કોઈ વડોદરાથી કોઈ હૈદરાબાદથી પણ આવ્યા હતા. તે પણ પોતપોતાના ક્ષેત્રમાં વિદ્વાન હતા. સાતેય દિવસ અલગ અલગ કાર્યક્રમ થાય.

છેલ્લે દિવસે ભાવ-પ્રતિભાવ રજૂ થયા આવનાર સૌ આશ્રમની એક સુંદર છાપ લઈને ગયા. આશ્રમની વ્યવસ્થા આશ્રમના શુભહેતુઓની સૌએ મુક્તકંઠે વાતો કરી. કે.બી. શાહે અશક્તાશ્રમ ગુજરાતભરના અન્ય વૃદ્ધાશ્રમોથી ક્યાં બે વેંત ઉંચો ગણાય છે. તેની વિગતે રજૂઆત કરી. ભાઈશ્રી પૂનિતે સૌનો આભાર માન્યો.

નોકાવિહાર

ભાઈશ્રી પૂનિત અને પ્રતિમા (પિન્કી)ની ખૂબ જ કોઠાસૂઢ મહેનત સુશ્રી ઉષાબેનની દ્રષ્ટિ, આશ્રમવાસીઓના સહપ્રયત્નથી સત્સંગ હોલમાં, ખૂબજ આકર્ષક ગુલાબની પત્તિઓથી સભર જમુનાકુંડ તૈયાર કરાવામાં આવ્યો. નૌકા ભજનોની રમઝટ બોલાતી રહી. ઠાઠમાં તૈયાર કરેલ લાલજી નૌકાવિહાર કરતાં ખૂબજ લોભામણા લાગતા હતા. શ્રાવણમાસ ડોકીયાં કરતાં મેઘરાજા ભેજયુક્ત વાતાવરણ સૌનો આનંદ-ઉલલાસથી ભીંજવતું હતું. કંઈક નવું વિશ્રામઘાટના કિનારા જેવું ભક્તિમય દર્શનની ઝાંખી સૌએ અનુભવી

જન્માષ્ટમી

જન્માષ્ટમી પારંપરિક રીતે ઉજવાઈ. માથે મેઘરાજા આંખો કાઢી ઊભા હતા. સમગ્ર ગુજરાતને ઘમરોળી કાઢવા તત્પર હતા. પોતાનું રૂદ્ર સ્વરૂપ ઈન્દ્રરાજાએ કનૈયો ગોવર્ધન ઉપાડે તે પહેલા બતાવી દીધું. ચારે તરફ જળબંબાકાર પણ....?

આશ્રમ સબસલામત રાધાકૃષ્ણની કૃપાથી આશ્રમને આશ્રમવાસીઓને આંચ ન આવી. જે એક આશ્ચર્યજનક પ્રસંગ બની રહ્યો. આશ્રમનું તપ કામ કરી ગયું. એવું ચોક્કસ કહેવું પડે.

ગણેશ ચતુર્થી

વર્ષે-વર્ષે આ તહેવારનું મહત્વ વધતુંજ જાય છે. બાળગંગાધર તિલકે આ ઉત્સવની શરૂઆત કરી હતી. મહારાષ્ટ્રમાં આ તહેવાર ખૂબ જ ધામધૂમથી ઉજવવામાં આવતો હતો. પણ હવે આ તહેવાર સમગ્ર દેશમાં ઉજવાઈ રહ્યો છે ત્યારે આશ્રમ પણ તેમાંથી બાકાત કેમ રહે ? આશ્રમમાં પણ આ તહેવાર ધામ-ધૂમથી ઉજવાયો. ગણપતિબાપાને પાલખીમાં બેસાડી ગણપતિબાપા મોરીયાના નાદ સાથે આશ્રમ પરિસરમાં શોભાયાત્રા કાઢવામાં આવી. અને ત્રણ દિવસ બાપાની આરતી પૂજા કરી ચોથા દિને વિસર્જન કરાયું.

સમુદ સર્વ પિતૃ શ્રાદ્ધ

ભાદરવા વદ અમાસ એટલે સર્વ પિતૃ તર્પણનો દિવસ. આ દિવસે આશ્રમની પરંપરા મુજબ આખા વર્ષમાં આશ્રમના જે પણ ટ્રસ્ટીઓ, સ્વજનો, આશ્રમવાસીઓ ગુજરી ગયા હોય તેમનું વિધિવત શ્રાદ્ધ તર્પણ થયું. તે પ્રસંગે સત્સંગ હોલમાં ફોટા મૂકી સૌનું પૂજન થયું. સૌ આશ્રમવાસીઓ, સ્વજનો, શ્રી ચંદ્રવદનભાઈ, શ્રીમતી ઉષાબેનની હાજરીમાં બધી વિધિ થઈ. આશ્રમવાસીઓએ પણ મનોમન તેમના સ્વર્ગસ્થ થયેલા સ્વજનોને શ્રધ્ધાંજલિ આપી.

તમારું જીવન અન્યને પૂરક બને અવરોધક નહીં

સંત એકનાથ કાશીથી રામેશ્વર તરફ જઈ રહ્યા હતા સાથે બીજા અનેક સંતો પણ હતા. બધા સંતો પોત પોતાના ખભા ઉપર રામેશ્વર ભગવાનના શિવલીંગ ઉપર ચઢાવવા માટે ગંગાજળના બે ભરેલા ઘડા લઈ જઈ રહ્યા હતા. ગંગાજળના બે મોટા ઘડા કાવડ ઉપર લટકાવી સંતો તેને લઈ જઈ રહ્યા હતા.

રસ્તામાં થોડોક રણ પ્રદેશ આવ્યો. ત્યાં એક જગ્યાએ એક તરસ્યો ગધેડો તમ્મર ખાઈને નીચે પડેલો. સૌ સંતોએ જોયો. તેની માત્ર દયા ખાઈને બધા આગળ જતા રહ્યા. સંત એકનાથ ત્યાં ઉભા રહી ગયા. પોતાના ઘડાનું જળ તેના મુખમાં રેડવા લાગ્યા. એમ કરતાં કરતાં બંને ઘડાનું જળ એમણે ખાલી કરી નાંખ્યું. અન્ય સંતોએ તેમને ઠપકો આપ્યો. રામેશ્વરના શિવલિંગને અભિષેક કરવાનું જળ તમે ગધેડા પર રેડી દીધું. સંત એકનાથે કહ્યું તેની તરસ છીપાઈ અને શક્તિ મળતાં જ તે બેઠો થઈ ચાલવા લાગ્યો. આ ઘણી મોટી વાત છે. પરંતુ રામેશ્વરને અભિષેક કરવાનું જળ તો બચ્યું નથી તેવું બધા સંતો કહેવા લાગ્યા.

સંત એકનાથે કહ્યું સંતો ! મને આ તરસ્યા ગધેડામાં રામેશ્વરના દર્શન કર્યા અને તેથી મેં તેને જળ પાઈ દીધું. મારું અભિષેકનું જળ ખલાસ થઈ ગયું તેનો વસવસો તમને છે. મને જરાપણ નથી. હું તો એમ કહું છું કે મારા તરફથી અહીં જ રામેશ્વરનો જળાભિષેક થઈ ગયો છે તેથી મારા મનને શાંતિ મળી છે.

અન્યની પીડા અને દુઃખની સંવેદના અનુભવીને તમે જે કંઈ કરો તે ભગવાનનો અભિષેક જ છે અને સાચી પૂજા છે. સ્થૂળ પૂજા કરતા અન્ય આત્માની સંતુષ્ટી માટે કરેલું કોઈપણ સેવાકાર્ય ચઢિયાતું છે. તેવું સંતોનું કહેવું છે. જીવ જગતના કલ્યાણ માટે ઈશ્વરે પણ પ્રકૃતિ બનાવી છે. દિવસરાત દરેક જીવની સેવામાં આ પ્રકૃતિ સતત કાર્યશીલ છે. તે જ રીતે દરેક માણસ પણ બીજા માણસને મદદરૂપ બને સહાયક બને તે જ પરમાત્માની સાચી સેવા છે.

અશક્તાશ્રમમાં રહેતા અને ઘરમાં રહેતા કોઈપણ વૃદ્ધ પોતાની શક્તિ મુજબ અન્યને સહાયરૂપ બનવાની પ્રવૃત્તિમાં પ્રવૃત્ત રહે તો તે પોતાના સ્વાસ્થ્ય માટે અને મનની સ્વસ્થતા જાળવી રાખવા માટે બહુ જ જરૂરી છે. અન્યને તમે નડતર ન બનો પરંતુ કામમાં પ્રવૃત્ત રહી કોઈના જીવનમાં પૂરક બની રહેવાથી મન ઘણું જ શાંત રહેશે. કોઈપણ વ્યક્તિ પ્રાણ છોડે છે ત્યારે આપણે તેના માટે એક વાક્ય કહીએ છીએ કે ‘તે શાંત થઈ ગયા.’ જીવતાં જ શાંતિ મેળવવાની કળા દરેક હસ્તગત કરી લે તેજ સાચી આધ્યાત્મિકતા છે. તે વાતની સમજ કેળવવાની જરૂર છે.

મનના મોતી

- આપણે જ્યારે એકલતા અનુભવતા હોઈએ ત્યારે અંદરથી હિંમતનો અહેસાસ કરાવે તે જ પરમતત્ત્વ છે.
- આળસનું ઉદ્દગમ સ્થાન સુખ છે અને અંતિમ સ્થાન દુઃખ છે. પુરુષાર્થનું ઉદ્દગમ સ્થાન દુઃખ છે અને તેનું અંતિમ સ્થાન સુખ છે.
- અન્યને સુખ આપવાથી જ જે સુખ મળે તે સાચું અને ટકાઉ સુખ છે.
- જીવનમાં સંઘર્ષ અનુભવાતો હોય તેને માટે અન્ય જવાબદાર છે તેવું માનવાની ભૂલ કરવી નહીં. આપણે જ તેના માટે જવાબદાર છીએ. તેમાંથી બચવા આપણે શું કરી શકીએ તે જ વિચારવાનું છે.

કમ ખાઓ ગમ ખાઓ, જતુ કરો,
નજરઅંદાજ કરો, સહન કરવાની ક્ષમતા રાખો

અશક્તાશ્રમમાં ૭ દિવસ રહેવા અને અનુભવ લેવા માટેની સગવડ (EXPERIMENTAL LIVING - 3)

આથી જણાવતા આનંદ થાય છે કે અશક્તાશ્રમમાં થોડા સમય માટે રહેવા ઈચ્છુક વડીલોને માટે અશક્તાશ્રમે એક નવી સુવિધા ઉભી કરી છે જે વડીલો અત્યારે અશક્તાશ્રમમાં રહેતા નથી પરંતુ તેમને થોડા દિવસો માટે આશ્રમમાં રહેવું હોય અને અશક્તાશ્રમની ગતિવિધિથી માહિતગાર થવું હોય તો અશક્તાશ્રમ નીચે જણાવેલ દિવસોમાં રહેવાની સગવડ કરી છે.

તા. ૭-૧-૨૦૨૫ ને મંગળવારથી તા. ૧૩-૧-૨૦૨૫ સોમવાર સુધી (૭ દિવસ)

રજીસ્ટ્રેશન ચાર્જ : ૭ દિવસના રૂા ૧૦૦૦/- (એક હજાર પૂરા)

આશ્રમવાસીઓને જે કોઈ સગવડ મળે છે તે બધી જ સગવડ આવનાર વડીલોને મળી રહેશે. જેવી કે

૧. સવારના ચ્હા અને નાસ્તો, સવારનું જમણ, બપોરની ચ્હા અને રાતનું જમણ
૨. આ ઉપરાંત અશક્તાશ્રમમાં જે પ્રવૃત્તિઓ ચાલે છે તેમાં તેઓ ભાગ લઈ શકશે.

જે ભાઈઓને અને બહેનો આ સગવડનો લાભ લેવો હોય તેમણે અશક્તાશ્રમના મેનેજર શ્રી પૂનિતભાઈ ખંભોળજીનો નીચે જણાવેલ મોબાઈલ નંબર ઉપર તા. ૧૦-૮-૨૦૨૪ સુધીમાં સંપર્ક કરવો.

પૂનિતભાઈ મો. ૯૮૯૮૦૨૨૦૪૩

Book Packet - Printed Book

પ્રતિ શ્રી

પ્રેષક :

ડૉ. નરેશ આર. શાહ (ટ્રસ્ટી)

શાંતિલાલ મોહનલાલ શાહ અશક્તાશ્રમ સોસાયટી

૨૦૩, સંકલ્પ સ્કેવર-૨, બીજોમાળ, જલારામ રેલ્વે કોસીંગ અને કલગી કોસ રોડ પાસે,

ડૉ. સુમન શાહ ઓર્થોપેડીક હોસ્પિટલ સામે, એલીસબ્રીજ, અમદાવાદ-૩૮૦ ૦૦૬. (INDIA) M. 9824030858